

**GAUTENGSE DEPARTEMENT VAN ONDERWYS
SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN**

**AFRIKAANS ADDISIONELE TAAL SG
(Tweede Vraestel: Letterkunde)**

Moontlike Antwoorde Maart 2006

AFDELING A
ROMAN: *Kringe in 'n Bos* – Dalene Matthee

VRAAG 1

1.1	Oupoot sou nie tien ander saamgeneem het as hy kwaad wou doen nie.	(1)
1.2	“Pa, is ons witmense, Pa?”	(1)
1.3		
1.3.1	skip	(1)
1.3.2	Knysna	(1)
1.4	- die dag sal kom waarop sy tone nie meer deur sy skoene sal peul nie EN - die dag sal kom dat Saul Barnard nie meer met sy oë in die stof moet loop nie	(2)
1.5	Hy weier om die kalander te kap	(1)
1.6	Dat die houtkopers die houtkappers uitmergel en die houtkappers mergel weer die Bos uit	(1)
1.7	C – hy loop nie meer 'n pad wat nêrens uitkom nie	(1)
1.8	Dis die laaste keer wat hy gehuil het	(1)
1.9	Hy het hom met 'n kluit grond gegooi	(1)
1.10	C – Arend	(1) [12]
1.11	“Ons belang aan onsselwers en ons werk vir onsselwers”	(2)
1.12	Hy het 'n sjieling van Saul se geld afgetrek	(1)
1.13	Saul vir Harison spaai/ spioeneer	(1)
1.14	Hy het hom “baas” genoem	(1)

- 1.15 A – nie 'n lafaard of verraaiers was nie. (1)
- 1.16 - Dat hy die boek waaruit hy leer lees het, *David Copperfield*, in die skuur vergeet het
 - Sy moes vyfhonderd keer uitskryf: All woodcutters are wild and dirty and so are their children (2)
- 1.17 D – nie wou hê dat Saul Kersfees huis toe moet gaan nie (1)
- 1.18 Onwaar. Hy het nooit enige geld (vir sy harde werk) gekry nie. (2)
- 1.19 - Hy wil die loeries bestudeer
 - ook klippe versamel (2)
- 1.20 Dat daar net spoelgoud is wat die moeite werd is (1)
- 1.21 Hy sou Saul sy pan gee as Saul hom uit die Bos neem (1)
- 1.22 Hy het op die beeshoring geblaas wat net soos die getrompetter van 'n olifant geklink het. (1)
[16]
- 1.23
- 1.23.1 lees
  - 1.23.2 die dinge van die Bos (2)
- 1.24 - die feit dat die groot bol mis in die pad net een olifant s'n is
 - hy het van die groot vrees geleer, toe hy die eerste keer alleen voor die olifante moes staan (2)
- 1.25 Hulle het óf opsetlik vir hom gelieg of self die lieg geglo (1)
- 1.26 As hy in die moeilikheid was of baie gelukkig (Kate en hy in die Bos) (1)
- 1.27
- 1.27.1 baie geld
  - 1.27.2 Engels (2)
- 1.28 Die skets wat Kate van Oupoot gemaak het (2)
- 1.29 Hy kon wegkom van die armoede uit die Bos as houtkapper (1)
- 1.30 Om meubels te maak (1)
[12]

TOTAAL VIR AFDELING A: [40]

EN

AFDELING B
POËSIE

VRAAG 2

SPROEIREËN – D.J. Opperman

2.1		
2.1.1	nartjie	
2.1.2	kaneel	
2.1.3	iemand	
2.1.4	geur	
2.1.5	vrou	(5)
2.2	B – vrou	(1)
2.3	nartjie	(1)
2.4	'n sproeireën breek uit / klein druppeltjies water sproei uit	(1)
2.5	Swartfoloos	(1)
2.6	A – aangename reuk	(1)
		[10]

EN

VRAAG 3
VOËL – R.K. BELCHER

3.1	sy bene is styf / stywe bene vlerke sonder vere bek wat oop is / wydoop bek	(3)
3.2	Gras en waaisand het dit half bedek	(2)
3.3	vlieg en sing	(2)
3.4.1	beef	
3.4.2	sakmes	
3.4.3	fluit	
		(3)
		[10]

EN

VRAAG 4
“LAST GRAVE AT DIMBAZA” – Fanie Olivier
EK IS OEK IMPORTANT – Pieter Snyders

4.1	wintersnag	(1)
4.2	Dis haar broers / familie / ander kinders (seuns)	(1)
4.3	mielies klaar	(2)
4.4	om beeste te kry en ek het beeste gebaar	(2)
4.5	lugposbrief	(1)
4.6	Onwaar. Hy werk in Johannesburg / myne / het haar nie gesien nie	(2)
4.7	“beauty douglas was born she died”	(1)
		[10]

EN

4.8	skoonmaker / maak skoon na funksies	(1)
4.9	geldgatte	(1)
4.10	gespendit	(1)
4.11	slootjie	(1)
4.12.1	bustikkits	
4.12.2	confetti	(2)
4.13	A – wit wyn	(1)
4.14	hulle het dit opgedrink / dit was leeg	(1)
4.15	vrot	(1)
4.16	wêreld	(1)
		[10]

TOTAAL VIR AFDELING B: [40]

EN / OF

AFDELING C**KORTVERHALE: *KINDERS VAN DIE AARDE* – Charles Fryer****VRAAG 5****STORM OP DIE BERG (W.A. de Klerk) en ROOIKOOS
WILLEMSE IS SOEK (Abraham H. de Vries)**

5.1

5.1.1	Tonie, Christien en Jaco	(3)
5.1.2	C – Hexrivier-gebied	(1)
5.1.3	C – September	(1)
5.1.4	Onwaar. Sy is nog op skool / neem aan in matriek	(2)
		[7]

5.2

5.2.1	Rooikoos (Willemse)	(1)
5.2.2	Drink te veel / alkohol	(1)
5.2.3	Barrydale en Rooikoos se tuisspan / dorpspan	(2)
5.2.4	Niemand nie / gelykop	(1)
5.2.5	Dit is afgeskeer.	(1)
5.2.6	Rooi	(1)
5.2.7	(Pik)swart	(1)
		[8]

VRAAG 6**DIE WEDLOOP (Pirow Bekker) en 'N MAN KOM TUIS
(Chris Barnard)**

6.1

6.1.1	Salmon (Steenkamp)	(1)
6.1.2	A – Naellope	(1)
6.1.3	A. Blinkklip	(1)
	B. gediskwalifiseer	(1)
	C. Noordburg	(1)
	D. roomys	(1)
	E. Super Fast-baan	(1)
6.1.4	B – Capri Perana	
	C – Blue Shark	(2)
6.1.5	Hy trap in 'n glasstuk / bottelstuk / hy beseer sy hakskeen	(1)
6.1.6	D – abba	(1)
6.1.7	Onwaar. Hy het nie deelgeneem nie / hy het die hele tyd by Salmon gebly / altwee was nie by die wegspring nie	(2)
		[13]

6.2

6.2.1	Na sy familie / Wilgerspruit	(1)
6.2.2	Hy is 'n padwerker / maak paaie	(1)
6.2.3	A. Skurweberg	(1)
	B. tent	(1)
	C. maand	(1)
	D. duisend	(1)

6.3

- 6.3.1 C – Een van Gouws se kinders
 6.3.2 E – Oorlede in 'n motorongeluk
 6.3.3 A – Hy sal hom eerste sien
 6.3.4 B – Hy ken die wêreld soos die palm van sy hand
 6.3.5 D – Jongste suster van sy vorige vrou (5)

6.4

- skoene / lemoene / brood (enige EEN) (1)
 [12]

TOTAAL VIR AFDELING C: [40]

AFDELING D

ROMAN: GOOI HOM IN DIE SLOOT – Roelf van Rensburg

VRAAG 7

7.1

- 7.1.1 Die matrieks se klere (1)
 7.1.2 Hulle het gimnastiek gehad. (1)
 7.1.3 Hy sal dit optel en na meneer Lategan toe vat (1)
 7.1.4 Hy sal sy kleurbaadjie laat droogskoonmaak
     Hy sal Selma fliek toe vat
     Hy sal vir Selma sjokolade en koeldrank kan koop. (3)

- 7.1.5 (a) Bertrand Swart (1)
      (b) rooi (1)
 7.1.6 Dat Casper die beursie wou steel (1)
 [9]

7.2

- 7.2.1 F
 7.2.2 A
 7.2.3 I
 7.2.4 C
 7.2.5 J
 7.2.6 B
 7.2.7 H
 7.2.8 D
 7.2.9 G
 7.2.10 E (10)
 [10]

7.3

- 7.3.1 Monica Lategan (1)
 7.3.2 Wessel Lategan (1)
 7.3.3 Meneer Philip Uys s'n. (1)
 [3]

- 7.4 Om uit te vind hoekom Wessel by Madeline in die hospitaal was (1)
- 7.5 By dr. Welthagen se huis (1)
- 7.6 Wessel sê hy sal polisie toe gaan met die inligting
Hy sal vir dr. Welthagen seermaak as hy nie nou dadelik sy huis verlaat nie (2)
- 7.7 C – trots (1)
[5]
- 7.8 Sy pa het gesê hy mag nie na Madeline toe gaan in die hospitaal nie (1)
- 7.9 Dr. Melt Welthagen (1)
- 7.10 Nora Mostert/Madeline se ma (1)
- 7.11 Sersant Hamman (1)
- 7.12 Braam Welthagen (1)
- 7.13 Die daggasaak by Hoëskool Kroondal (1)
- 7.14 Onwaar. Hy sê dat hulle altyd goeie kinders was en die skool het hulle nodig. (2)
- 7.15 Hy is 'n masjinis (1)
- 7.16 Tant Flori Mynhardt (1)
- 7.17 Dagga/Marijuana (1)
- 7.18 Oom Sampie (1)
- 7.19 Nee. Hy voel dit is twee kinders en hulle het waarskynlik groot genoeg geskrik. (1)
[13]

TOTAAL VIR AFDELING D: [40]

TOTAAL: 80